

Saksnr.	Møtenr.	Organ	Dato	Saksbehandler
07	02/24	Landsstyret	5. juni 2024	Simon Skjerven

Sak 07 Sterkere organisasjon raskere – Forslag til ny modell for kontingentfordeling

Saken gjelder: Forslag til en ny modell for kontingentfordeling, basert på landsstyrets tidligere diskusjon i saken «Sterkere organisasjon raskere».

Vedlegg: Oversikt over kontingentfordeling med ny modell

Forslag til vedtak:

- **Landsstyret støtter den foreslåtte modellen med trinnvise prosentsatser for kontingentfordeling, som beskrevet i sakspapiret. Generalsekretæren bes fremme et forslag til vedtektsendring som innarbeider den nye modellen, som landsstyret vil behandle på neste landsstyremøte.**
- **Landsstyret ber generalsekretær om å sende forslaget på høring i organisasjonen i forkant av landsstyrets behandling.**

Saksframlegg

Bakgrunn for saken

Under landsstyremøtet 8. – 10. mars i Stavanger (LAS 01/24) behandlet landsstyret saken «Sterkere organisasjon raskere – Ressursfordeling og økonomi». Saken ble lagt frem som en oppfølging av flere diskusjoner som landsstyret har hatt det siste året, knyttet til fylkeslagenes behov for økte ressurser, og hvordan midlene fordeler seg i organisasjonen.

Sentralstyret behandlet saken på sitt møte 14. mai, og satte ned en komité bestående av Lasse Eriksen Bjørn, Kjell Magne Derås og Truls Gulowsen som sammen med sekretariatet har utarbeidet et konkret forslag til ny modell for fordeling av medlemskontingent, basert på følgende problemstillinger:

- Det er en skjevhet i fordeling av kontingenten, hvor de store lagene styrkes gjennom medlemsvekst, mens de små får mindre med dagens fordelingsnøkkel
- Det er behov for å styrke fylkeslagenes ressurser, spesielt fylkeslag med små stillingsprosent
- Det er ønskelig å stimulere til aktivitet i lokal- og fylkeslag, framfor akkumulering av kapital

Komiteen har vurdert flere alternativer til modell, blant annet modellene som ble presentert for landsstyret i mars (makstak på medlemmer og “Buskerudmodellen”), samt andre variasjoner av prosentvis sats for lagene.

Sak 07 Sterkere organisasjon raskere – Forslag til ny modell for kontingentfordeling

Komiteen landet på at en trinnvis modell vil være den mest rettferdige måten for å omfordele midler, og sikre at det settes av nok midler til et fordelingsfond.

Forslaget ble behandlet av sentralstyret på et ekstraordinært sentralstyremøte 28. mai.

Intensjon og problemstilling

Vi observerer en økende ressursmessig ubalanse i organisasjonen fordi medlemsveksten skjer basert på folketall, og en utdatert ressursfordelingsmodell som blant annet medfører akkumulering av inntekter som trengs i miljøkampen. Denne forskjellen vil øke dersom vi ikke tar grep. Sentralstyret foreslår derfor en ny modell for kontingentfordeling, med mål om å sikre en mer rettferdig fordeling av medlemskontingenten, og å bruke noe av midlene på å styrke fylkeslagene.

Forslag til ny modell for kontingentrefusjon

Sentralstyret foreslår å innføre nye kategorier for både lokallag og fylkeslag for beregning av kontingentandel, i tillegg til at det settes tak på egenkapital for lokallag. De redegjøres for de tre ulike elementene under.

a) Kontingentandel etter medlemstall for lokallag

Sentralstyrets forslag innebærer en justering av prosentsatsene i dagens modell, og innføring av en trinnvis prosentsats, der små lag får samme prosent av innbetalt kontingent som i dag, mens andelen gjøres fallende etter antall medlemmer.

Den trinnvise modellen innebærer at lokallagene mottar en ulik prosentvis andel av hver innbetalte kontingent basert på lokallagets totale medlemstall. I forslaget foreslås det å innføre tre trinn med ulik sats. I praksis vil det gjøre at et lokallag med 500 medlemmer vil motta 30% av innbetalt kontingent for de første 200, 20% av kontingenten for de neste 200, og 10% av kontingenten for de siste 100. De foreslåtte trinnene er gjengitt i tabellen under. Tabellen viser også kronesum basert på innbetalt hovedkontingent (390 kroner).

Trinn for lokallag	Prosentsats	Kronesum per kontingent
0-200 medlemmer	30 % av innbetalt kontingent	99,45 kr
200-400 medlemmer	20 % av innbetalt kontingent	66,30 kr
Over 400 medlemmer	10 % av innbetalt kontingent	33,15 kr

Denne endringen vil medføre at en større andel av den totale kontingenten til fordeling går til de mindre lokallagene, mens de større lagene vil få mindre utbetalt per medlem over 2 og 400. Sentralstyret vurderer det som den mest rettferdige måten å sikre en omfordeling av interne ressurser, uten at det gir for store negative konsekvenser for de store lagene.

Se vedlegget for mer detaljert beregning av konsekvenser for ulike lokallag.

b) Kontingentandel etter medlemstall for fylkeslag

Også blant fylkeslagene utgjør ulikt medlemstall en betydelig ulikhet, og også her vil denne ubalansen øke etter hvert som medlemstallet øker, dersom vi ikke gjør grep. Det foreslås derfor også å innføre en tilsvarende trinnvis modell for fylkeslag.

I dag er fylkeslagenes andel satt til 40% av innbetalt kontingent, pluss 10% for medlemmer som tilhører lokallag. Dette er innført som et insentiv til å opprette nye lokallag. Det er relativt få medlemmer som ikke har lokallagstilhørighet i Naturvernforbundet i dag, så i praksis mottar fylkeslagene stort sett 50% av kontingenten. Forslaget til ny modell setter prosentsatsen til 50% for fylkeslag med under 5000 medlemmer, 40% mellom 5000 og 10 000 medlemmer, og 30% over 10 000 medlemmer. I praksis vil det gjøre at et fylkeslag med 11 000 medlemmer vil motta 50% av innbetalt kontingent for de første 5000, 40% av kontingenten for de neste 5000, og 30% av kontingenten for de siste 1000 medlemmene.

Trinn for fylkeslag	Prosentats	Kronesum per kontingent
0-5000 medlemmer	50% av innbetalt kontingent	165,75 kr
5000-10 000 medlemmer	40% av innbetalt kontingent	149,18 kr
Over 10 000 medlemmer	30% av innbetalt kontingent	132,60 kr

Den trinnvise modellen for fylkeslag vil medføre at de aller fleste fylkeslagene vil motta en litt høyere andel av kontingenten som i dag. Unntaket er Naturvernforbundet i Oslo og Akershus, som er det eneste fylkeslaget med over 5000 medlemmer i dag. Modellen vil medføre at dette fylkeslaget mottar en noe lavere andel av kontingenten.

Se vedlegget for en oversikt over anslått kontingentandel til hvert fylkes- og lokallag, basert på medlemstall for kontingentåret 2023. Utregningen i vedlegget tar utgangspunkt i at alle medlemmer i snitt betaler tilsvarende hovedkontingenten på 390 kroner, og at rundt 62% av medlemmer er betalende medlemmer. Det er likt andelen betalende medlemmer i hele Naturvernforbundet i 2023.

c) Krav til egenkapital

Som en del av modellen foreslås det også å innføre et krav til makstak på egenkapital for lokallag for utløsning av kontingentandel. Makstak på egenkapital settes også trinnvis etter medlemstall, slik at de større lokallagene vil ha et høyere makstak. Målet med makstaket er å gi lag med mye oppsamlede midler et insentiv til å bruke penger, og å hindre at kontingentandelen brukes til å øke en allerede høy egenkapital. Sentralstyret foreslår at makstak for egenkapital settes til henholdsvis 50 000 kroner, 100 000 kroner og 150 000 kroner for de tre trinnene. Lokallag som har en regnskapsført egenkapital over taket, vil ikke få utbetalt sin kontingentandel, dersom det ikke er særlige grunner til at egenkapitalen er så høy.

Trinn for lokallag	Tak på egenkapital
0-200 medlemmer	50 000 kr
200-400 medlemmer	100 000 kr
Over 400 medlemmer	150 000 kr

En problemstilling ved innføringen av egenkapital-tak er lokallag som av ulike grunner har en midlertidig høy egenkapital og forpliktelser som krever at man har en egenkapital av en viss størrelse, for eksempel dersom man har mottatt en større sum med prosjektmidler som skal brukes påfølgende år. I utformingen av det ferdige forslaget til landsmøtet bør det derfor formuleres regler for unntak i slike tilfeller.

Det er ikke foreslått å innføre et tilsvarende tak på egenkapital for fylkeslag. Bakgrunnen for det, er forpliktelsene et fylkeslag har med ansatte og drift av et kontor.

Fordelingsfond

Med de foreslåtte endringene vil det frigjøres opp mot 1 million kroner i frie midler for 2025. Disse frigjorte midlene skal ikke brukes til økt byråkrati, men vil bli overført til et felles fordelingsfond der lokallag og fylkeslag kan søke tilskudd etter nærmere bestemte kriterier satt av landsstyret.

Målet med fondet er både å styrke lokallagenes aktivitet gjennom en ekstra tildeling i form av aktivitetstilskudd uten bindingene vi i dag har via eksterne donorer, og å styrke fylkeslagene gjennom en økning i driftstilskuddet til fylkessekretærstilling.

Sentralstyret har diskutert ulike måter å fordele fondet på, og vil komme tilbake til landsstyret med et konkret forslag til neste landsstyremøte, dersom landsstyret er enige i å foreslå den nye modellen til landsmøtet.

Sentralstyret foreslår at den trinnvise modellen for ny fordeling av kontingent, med noen forslag til kriterier for fordelingsfondet, sendes på høring til organisasjonen i forkant av landsstyrets neste behandling av saken.

Utfordringer ved ny modell

Med enhver modell vil det være noen problemstillinger som også må løses. For eksempel vil den foreslåtte modellen medføre at de største lokallagene mottar en mindre andel av kontingenten sammenlignet med i dag. Det vil blant annet gå ut over lokallaget i Bergen, som har felles økonomi med fylkeslaget - altså vil fylkeslaget også rammes av dette. Det kan løses ved at landsstyret vedtar en midlertidig overgangsordning for fylkeslaget i Hordaland, slik at man får bedre tid på å forberede seg. Sekretariatet vil i så fall utarbeide et forslag til en slik overgangsmodell som landsstyret vil få til behandling, dersom landsmøtet vedtar en endring i kontingentrefusjonen.

For de største lokallagene vil modellen medføre en nedgang i kontingentandel. Det kan for noen fremstå som urettferdig å skulle "gi bort" midler til de mindre lokallagene og til fylkeslagene. Det er derfor viktig at forslaget og intensjonen bak forklares godt, og at det oppleves som en faktisk styrking av organisasjonen som helhet.

Som tidligere nevnt, vil også fylkeslaget i Oslo og Akershus motta noe mindre midler ved innføring av ny modell, og det kan dermed vurderes å lage en overgangsordning også for dette fylkeslaget.

Videre prosess

Reglene for fordeling av kontingenten er fastsatt til vedtektene §2-5. En endring av reglene må altså vedtas av landsmøtet som en del av vedtektsendringene, med 2/3 flertall. Dersom landsstyret ønsker å gå videre med den foreslåtte modellen vil generalsekretær utarbeide et konkret forslag til vedtektsendring, som landsstyret vil behandle som en del av innstillingene til landsmøtet i september. Forslaget vil innebære å endre bestemmelsene i punkt 4 og punkt 5. Det foreslås å gjennomføre en høring i organisasjonen i forkant, hvor man ber om innspill på både den foreslåtte modellen og kriterier for fordelingsfondet. Høringen vil også være nyttig for å avdekke om det er andre problemstillinger rundt forslaget som vi ikke kjenner til.

Landsstyret vil behandle saken på nytt på landsstyremøtet i slutten av september, for å vedta en innstilling på vedtektsendingsforslag til landsmøtet. Dersom forslaget blir vedtatt på landsmøtet er det naturlig at landsstyret behandler en egen sak om fordelingsfondet på første landsstyremøte etter landsmøtet.

Punkter til diskusjon

- Ønsker landsstyret å foreslå den trinnvise modellen til landsmøtet?
- Bør forslaget sendes på høring i organisasjon i forkant, og hvilke punkter bør tas opp i høringen?
- Er det andre problemstillinger eller justeringer som bør gjøres før forslaget sendes på høring?

Oslo, 29. mai 2024

Gro Holstad

generalsekretær